

אין בין המודר פרק רביעי נדרים **מג.**

עין משפט
נר מצוה

נח א מ״י פ״ו מהלכות
 גדרים הלכה טז:
נח ב מ״י פ״ח מהלכות
 גדרים הל' יב [יג]
 טוש״ע י״ד ס' ר״ח סעיף
 ה:
נח ג מ״י פ״ו מהלכות
 גדרים הלכה יב סמג
 לאוין רמב טוש״ע י״ד ס'
 רמב סעיף ח:
נח ד מ״י שם הלכה יד
 טוש״ע שם סעיף ט:

מוסף רש"י

קונם שדי שאני חורש
בה. לא תחשוב שאני שואלה
למחירי, ששם תשאל אותה
לי קונם וכו', והשאלה לו,
הוא אסור. טעם המשנה
ידועי כיון צמה שהורגל
(דאמ"ה בשמ).

פירוש הרא"ש

[illegible]

גב' בשלמה לא ילדה ממנו ולא יקה ממנו ולא ישאל ממנו. כלומר מודר ממדיר דקא מתהני מיניה ומשום הכי אסור אלא לא ישאלנו ולא ילנו ולא ימכור לו מאי קא מיתהני מיניה. ג"ל דמשמע ליה דמתני' צוצינגא חריפא ומש"ה משמע ליה הכי ולא מוקי ליה

א"כ צוצינא מ'עמא ו'לא ת'ק'י
מ'די ז'מכר מ'שום ד'ס'צירא ד'כי ה'יכ'
ד'ב'ה'י ד'קמ'י מ'קמ'י ה'א ד'ה'י'ו ל'א
י'ש'א'ל'ו ו'לא י'ל'ו'ו ל'א מ'ה'י מ'די ה'כי
נ'מ'י ז'ל'א י'מכור ל'ו ל'א מ'ת'ה'י מ'די
ו'ה'י'ו צוצינא ח'ר'פ'א ו'מ'ש'ה' פ'ר'ק ד'כי:
א"ר י'וסי ז'ר ח'ינ'א כ'גון ש'נדר כ'פ'א
ז'ה מ'ש. ו'כ'י ת'ימ'א א'ס כ'ן מ'אי ק'מ"ל
נ'ר'א'ה ד'ק'ת'ס ל'ן כ'ר"א ד'ל'מ'ר ו'י'תור
א'סור ז'מ'וד'ר ה'נ'א' ו'א'ע"ג ד'כ'כ'ר ס'ת'ס
ל'ן כ'ו'ת'י'ה ז'ר'י'ס פ'יר'ק'ין (ד'ף ל'ג:) ק'מ"ל
ד'כל ה'י מ'מ'י ל'א ג'ר'י'י מ'ו'י'תור ו'א'ס'ר'י
ל'ר"א: א"כ"י א'מ'ר ג'ו'י'ר'ה ל'ש'אל מ'שום
ל'פ'ש'א'ל ו'כן כ'ו'ל'ה'ון ג'ו'י'ר'ה. ד'מ'ש"ה
א'ס'ר'ק'ין נ'מ'י ל'מכור ל'ו א'ט'ו ל'יק'ן
מ'מ'נו. ו'א'ע"ג ד'ת'נן ל'ע'יל ז'פ'ר'ק ד'
נ'ד'ר'י'ס (ד'ף ל'א.) ש'א'י'י נ'ה'ג'ה ל'י'ש'ר'א'ל
ל'וק'ח ז'י'ת'ר ו'מוכ'ר ז'פ'ח'ו'ת ש'י'ש'ר'א'ל
נ'ה'ג'ין ל'י ל'וק'ח ז'פ'ח'ו'ת ו'מוכ'ר ז'י'ת'ר
ו'א'מ'ר'י'י'ן ע'ל'ה ז'כ'ס'ו'ג'י'ן ד'ל'ע'יל ד'כל
ה'י'כ'א ד'ה'ו'י ז'צ'י'נ'א ח'ר'פ'א ש'ר'י מ'וד'ר
ל'מכור ל'מ'ד'יר ו'לא ג'ז'ר'י'ן כ'כ'ר כ'ת'ב
ו'ה'ר'מ'ז'צ"ס ו'ז"ל:) ד'ה'ת'ס כ'יו'ן ד'מ'כ'ל'ה'י
י'ש'ר'א'ל נ'דר ל'א ג'ז'ר'י'ן ע'ל'ה ל'ד'ל'ו
ג'ז'ר'י'ן ע'ל'ה ו'מ'ז'ר'י'כ'י'נ'א ל'י'ה ל'י'ה'ו'ת
ל'ע'ו'צ'די כ'וכ'כ'י'ס ט'ר'י'ח'א ל'י'ה מ'יל'ת'א
א'ז'ל כ'א'ן ש'א'י'נו א'ס'ור א'ל'א ל'ה'נ'א'ת
ח'ז'י'רו ז'ל'כ'ד מ'ז'י' ל'מ'י'ק'ס ע'ל'ה ד'מ'יל'ת'א
ו'ג'ז'ר'י'ן. ו'א'י'ת' ו'ה'א א'פ"י ז'מ'וד'ר ה'נ'א'ה
מ'ח'ז'י'רו ז'ל'כ'ד מ'ג'ן ל'ק'מ'ן ז'פ'ר'ק
ה'ש'ו'ת'פ'י'ן (ד'ף מ"ו:) ה'ר'י'י ע'ל'י'ך ח'ר'ס
ה'מ'וד'ר א'ס'ור ו'מ'ש'מ'ע א'ז'ל מ'ד'יר ל'א
ו'א'מ'א'י ה'ו'ה ל'י'ה ל'מ'י'ת'י'ה ש'י'ה'א' א'ס'ו'ר'י'ן

ומשום גזירה י"ל דללו קושיא היא דכי גזרי" הכא ה"מ צהני בלחור
דמנינן במתני' דלא משמע להו לאינשי דליתסרו במודר הנאה ואי עביד
להו מודר למדיר אחי נמי למישקל להו ממדיר אבל בהנאה גמורה
כדכילת פירות וכו'אז בה ליכא למיגזר הלכך לא מצי מני שניהם אסורין:
בבבב קונס עדה שאני חורש בה נעולס. שואל אמר כך לחבירו
מתוך שכנס עליו שלא רצה להשאילה לו: אם היה דרכו לתרוש הוא
אסור וכל אדם מוסרינ. שכיון שהוא חורש אין במשמעות לשונו אלא
תרישמו בלבד: ואם אין דרכו לתרוש הוא וכל אדם אסורין. שאל
ברין ומש"ה הוא וכל אדם אסורים לתרוש שביטלו כדי שלא יהנה
אלכו ומקיסו מדיר לא אחרי' שליחותיה קעביד וכו'ש שאם לא
נמדיר [פסכות ע:]: ובא ונעול מזה. אם רצה קאמר ולומר דאף על גב
אבלא בלאומר כל השומע קולי זיון כדאיתא בהמדיר (פסכות דף ע:): אבל
לומי אלאמה שליחותיה קעביד ומנהי ליה ואסור: היה ציוס לצנות.
פילו לצורך בנין ציוס התירו: וטון לאחר משום מסנה. דלצמר הכי לא
הנהי אלא מהפקר: ור' יוסי אוסר. בגמ' מפרש טעמא: גב' מה
לפלוגי יכול לחזור בו עד שיגיע לידו של מקבל: אף הפקר עד דאסי
מצי הדר הלכך כי זכי בה מודר ממדיר קא מתנהי: שגדור קודם להפקרו.
בו דמפקיר הוי ודינא הוא דליחול דנריה עליה ואמאי קתני ה"מ מותר:

לו אם כן היה אקור המטני ליתן לו בשליחות הממדי: היה ביתו לבנות וגדרו לגדר. לא לשום מתנה ב'. הדוק כאן לו מה יאכל המיני זה: ור' יוסי אוסר. בגמרא מפרש טעמא מרשות נותן לרשות מקבל. כדאמינן בזרימות (דף כד.) דהטעם מתנה להצדו ואמר הנה דברשות עומן היא עד שפגע ליד המקבלי: אה הפסד ב'. הלכך כי זמי ביה מרשומיה

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם.

ממנו משכחת לה דקא מטהני בזבינא
דמרי על אפיה: **אלא לא ישאל ממנו.**
ומאי הנאה מטי למודר כי משאל לו
וכלו הא קא מפסית ודאי להאיא כלי
ולא מעלי ליה דקסת שאלה הכי הוא:
קונן שנדור לו מוס. דשניסא אסורים
היינו צוה: **גורס לנאלו כו.** דאי שרית
ליה לנאלו אחי נמי להשאל:
מתנאי אמר לו השאילני פרסך.
לנאלו צמודר ומדיר עסקינן: **אינה**
פפנויה. דמלכתו היה עושה. ונתעב
השאל כנגד המשאל ואומר הואיל
וסרבת להשאילה לי: **קונן שדה שאני**
חורש וא. שאל אחרוש שדי צפרתא
ועלמית. ודכרי השאילה לו ורואין אס
הוא פריז ודורכו למרוש שדהו הוא
לאסור למרוש שדהו צלותה פרה: **וכל**
אדם מוסר. דודאי כי נדר אדעתיה
דנפשיה נדר ולא אדעתא דעלמא וכל
אדם מותרים למרוש לו שדהו צלותה
פרה: **ואם אין דרכו למרוש.** שיש לו
אריסין החורשין בשבילו: **הוא וכל**
אדם אחרים. דודאי כי נדר אדעתא
דכולי עלמא: **נדר:** המדיר הנאה
ממחבירו ואין לו מה יאכל הולך.
והמדיר אלל חנוני וכו' וצא חנוני
ונוטל מעותיו מן המדיר. אלל צפירוש
לאסור לומר לו דאם כן הוה ליה חנוני
שליח ונלווה של אדם כמותו: **ור' יוסי**
אומר. (א) זה צמיחו על הסעל או על
הגדר: **גמ' א"ר יוחנן מאי טעמא**
דר' יוסי. דלא חשיב ליה הפקר דקא
אסר ליה ליעול דבי מטהני מיניה

ממש דמי ואסור: מה מנסה. לא זכי בה מקבל עד דלתי לידו (י) לידה: אף הפקר. נמי לא נפיק מרשות מפקר עד דלתי לידו. הילכך בהדי דשקיל ליה היאך מעל הסלע כמאן דשקיל ליה ממדו ממש דמי ואסור: מסיב ר' אבה. ברייתא היא דקמני נמי מניח על הסלע והלה נוטל ואוכל (י) א"ר יוסי אימתי. אני אוסר בזמנא שגדו קודם להפקרו. דהשתא מתבאר טעמא דאסור משום דכשגדו מכל נכסיו הדירו ואפילו כי הפקירו אסור ביה: אכל

נמתכין לתרישתו כיון שאין דרכו לחרוש אלא שלא יהנה בחרישו
בצחרישתה: הולך אלא חנוני הרגיל אללו. רבותא קמ"ל דאע"ג דרג
לאמר לאדם מיוחד אלא דאמר כל הון אינו מפסיד שרי כדאיתא צפר
לדבסוף גוטל מזה ודעתייהו דהכי לאו שליחותיה קעביד דלא הוי שלי
ליכא למימר דכי קתייב וזא גוטל מזה מדינא קאמר דכי מחייב
אלא וז אף קתייב ברשא אשמעינן דלרוך מוונות שרי וסיפא קמ"ל
מתהני מיניה אלא ממקבל מתנה: והוא גוטל ואוכל. דלאו מדידיה
מתנה עד דאחי מרשום נותן לרשום מקבל. שאם אמר הריני נותן מתנה
לרשו' וזכה. שאינו [יואל] מרשום בעלי' עד שזכה בו אחר ואי בעי למהיה
שאסרו ואח"כ הפקירו: ^א ולי הפקרו קודם לגדור. דהא כל זמן שלא זכ

ותן לו רבא ונזביל מוה. אם ירצה דהא אין הפועלים יכולין לתבוע כלום: בירוי לבנות
: כותן לאחור במתנה ובהוה בורח. ואלו הקצין אלא משכין לו על אבא לתנוד שכל העצמות
נדרים שלם המירו אלא בשעת הדקא שאלו מה אכל. לכן ארבי ידע אבא עמיה ממזין:
ישי' אומר. מפרש גמ' מאי עטמא דרבי יוסי קסבר הפקר במתנה מה ממתה יכול לחזור עד
ליום עד דלתי לידו חזר הפקר עד דלתי לרשות ויהי דקדוק אלא כל גלוס חזר וידעיה ויהי
ולכן קאמי לזכות בה המודר דבשעת שזכור זה על מידה

(א) [ע"ז ו:], (ב) כתובות ע:
(ג) [לקמן מח.],
(ד) "ל הרמב"ן. יעב"ך,
(ה) [הלי נדרים פ"ז ה"ו],
(ו) [שי"ך לע"ב],

הגהות הב"ח

(ח) במשנה אצל החנוני
ואומר איש פלוני מודר
ממני: (ב) רש"י ד"ה קונס
סדה שאני חורש בה שלא:
(ג) ד"ה ור' יוסף אומר
בהא דמניחו: (ד) ד"ה
ממה ממנה וכו' דאחא
לידי מוקבל אף הפקר
כנ"ל: ודע"א: (ה) ד"ה
ממני וד"ה אומר רבי
יוסף הד"א:

תוספות

[illegible]

אורחא דמילתא קמני: הוא
ש"ע"פ שאין לורך מזון כל
אסורות בין ברבים בין ביה
הרי הן מופקדין בו' ורבי
דאמי לרשות מקבל ולא הו